

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kulturnämnden

Datum:
2023-08-30

Diarienummer:
KTN-2023-00498

Handläggare:
Runa Wendle

Bidrag till Uppsala Länsförbund Sverige 4H för investeringar och drift av ny 4H-gård

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** bevilja föreningen Uppsala Länsförbund Sverige 4H ett bidrag för investeringar om 1 200 tkr på 2023 års budget för investeringar i djur, utrustning och material till ny 4H-gård på Linnés Sävja,
2. **att** bevilja föreningen Uppsala Länsförbund Sverige 4H ett bidrag för investeringar om 1 200 tkr på 2023 års budget för investeringar i befintliga 4H-gårdar,
3. **att** bevilja föreningen Uppsala Länsförbund Sverige 4H ett tillfälligt utökat verksamhetsbidrag om 300 tkr på 2023 års budget för förberedelse inför verksamhet på ny 4H-gård,
4. **att** reservera 2 500 tkr i utökat verksamhetsbidrag till föreningen Uppsala Länsförbund Sverige 4H för den årliga driften och verksamheten på 4H-gård på Linnés Sävja från och med 2024 års budget, samt
5. **att** ge kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att påbörja en dialog om ett Idéburet offentligt partnerskap mellan föreningen och kommunen inför 2025.

Ärendet

Hösten 2021 fick kulturnämndens förvaltning i uppdrag att tillsammans med kommunledningskontoret fastighetsstab utreda samt förbereda för en 4H-gård på Linnés Sävja. Tidigt i projektet konstaterades det att det var fullt möjligt att skapa en 4H-gård på Linnés Sävja. En projektering av renoveringar och verksamhetsanpassningar är genomförd och beslut om genomförande och inhyrning av 4H-gården fattas i ärende KTN-2023-00499. Själva verksamheten på 4H-gården är det föreningen Uppsala Länsförbund Sverige 4H (Uppsala 4H) som ansvarar för med

bidrag från kulturnämnden. Föreningen behöver bidrag för att kunna göra investeringar i djur och utrustning samt verksamhetsbidrag för driften av gården. Samtidigt är det stora investeringsbehov på befintliga gårdar och då det finns ett budgetutrymme 2023 föreslår förvaltningen att föreningen får ett investeringsbidrag även för befintliga 4H-gårdar i Gränby och Årsta. En tredje 4H-gård innebär att samverka med föreningen fördjupas och förvaltningen önskar ett uppdrag att se över möjligheten till ett Idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningen.

Beredning

Ärendet har beretts av kulturnämndens förvaltning tillsammans med kommunledningskontoret fastighetsstab och en arbetsgrupp där kulturnämndens förvaltning deltagit tillsammans med avdelning gata park natur på stadsbyggnadsförvaltningen. Föreningen Uppsala läns 4H har haft en projektledare som aktivt har deltagit i projektet.

Ärendet bör inte innebära några negativa konsekvenser utifrån barn-, jämställdhets eller näringslivsperspektiv. Ärendet innebär ett utökat utbud av fritidsaktiviteter för barn och unga.

Föredragning

Bidrag till investeringar i ny 4H-gård på Linnés Sävja

Inför uppstart behöver det ske investeringar i både djur, arbetsverktyg, möbler, inredning och övrig utrustning. Föreningen uppskattar investeringsbehovet till 1,2 miljoner kronor. Av detta belopp är 430 000 kr avsatt för inköp av djur samt utrustning som är direkt relaterad till djurhållningen. Resterande 770 000 kr är kostnader för att upprätthålla en god arbetsmiljö, investeringar i fordon och utrustning som krävs för att bedriva en gård och investeringar i utrustning för att skapa en välkomnande och tillgänglig besöksmiljö.

Förvaltningens förslag är att föreningen beviljas ett bidrag för investeringarna på årets budget för uppstart av ny 4H-gård på Linnés-Sävja och att det därmed är föreningen som gör investeringarna och äger djur och inventarier kopplade till 4H-gården.

Bidrag till investeringar på befintliga 4H-gårdar

Föreningen vill investera i mer grön energi och uppvärmning på befintliga 4H-gårdar i Gränby och Årsta. Att investera i solceller bidrar till ett mer hållbart samhälle samtidigt som det kan minska den ekonomiska sårbarheten på sikt genom att variationer i elpriser inte lika kraftigt påverkar verksamheten. Uppsala 4H vill även se över om det finns mer resurseffektiva sätt att värma upp byggnaderna och utreda möjligheten att fysiskt anpassa gårdarna för att öka tillgängligheten, exempelvis genom att anlägga stigar som underlättar framkomlighet med rullstol och barnvagn eller göra anpassningar på stallbyggnader.

Fordonsparkerna, som utgör en central del för att upprätthålla god djurhållning på gårdarna, brister idag i sin funktion. Fordonen används för uppgifter såsom att transportera vatten till djur, ta djur till veterinärbesök, genomföra mobil verksamhet, köpa in foder eller klippa gräsmattorna. Uppsala 4H:s fordon har de senaste åren drabbats av återkommande problem som kräver kostsamma och tidskrävande

reparationer. Det påverkar direkt den dagliga driften och verksamheten när fordon blir stående på verkstäder under långa perioder. Det är därför nödvändigt med nya investeringar i 4H-gårdarnas utrustning.

En uppskattning av investeringsbehovet är 1 276 300 kr. Förvaltningen föreslår ett bidrag om 1 200 000 kr på 2023 års budget.

Bidrag till verksamhet på Linnés-Sävja – verksamhetsbidrag på helår

Föreningen uppskattar att behovet av verksamhetsbidrag för drift av 4H-gården på ett år är 2 500 000 kr. Då har föreningen räknat med initiala intäkter på 222 000 kr. På årsbasis behöver därmed föreningen Uppsala 4H få ett bidrag om 2 500 000 kr från Kulturnämnden vilket finns finansierat i *Mål & budget 2023 med plan för 2024–2025*.

För att kunna påbörja förberedelsearbetet önskar föreningen anställa personal från 1 november 2023. Personalen kommer till en början att arbeta på Gränby och Årsta 4H-gård för att lära sig om verksamheten samtidigt som de förbereder för ny 4H-gård och sedan succesivt flyttar över till den nya 4H-gården på Linnés-Sävja framåt sommaren 2024.

Det behövs därmed ett mindre bidrag för drift från 1 november 2023 som då föreslås gå på 2023 års budget, samt ett beslut om utökat verksamhetsbidrag för 2024 om 2 500 000 kr.

Föreningen har i dialog med förvaltningen lyft frågan om ett IOP med nämnden. Föreningen och 4H-gårdarna är viktiga för barns och ungas delaktighet, rekreation, upplevelse av djur och natur samtidigt som det är avgiftsfritt att besöka gårdarna. Verksamheten vänder sig till boende i Uppsala i alla åldrar och är också ett besöksmål för många verksamheter som LSS-boenden, äldreboenden, förskolor och skolor. Föreningen är en viktig part för en tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet och förvaltningen önskar ett uppdrag att påbörja en dialog om ett IOP inför 2025.

Ekonomiska konsekvenser

En ny 4H-gård finns finansierad som en ramförstärkning för 2023 i *Mål & budget 2023 med plan för 2024–2025* med 3,6 miljoner kronor. Se förslag på fördelning av budgetposten för 2023 och 2024 enligt nedan.

Förslag budget samt fördelning av bidrag 2023 och 2024

Förslag hantering budget 2023	
Bidrag till föreningen	Summa kr
Investeringar i befintliga 4H-gårdar	1 200 000
Investeringar för ny 4H-gård	1 200 000
Drift/ny personal	300 000
Totalt	2 776 300
Tidigare utbetalat bidrag för projektledare	882 000
Totalt 2023	3 582 000
Budget 2023	3 600 000
Återstår	18 000

Förslag hantering budget 2024	
Bidrag	Summa kr
Verksamhetsbidrag till drift	2 500 000
Totalt:	2 500 000
Omkostnader hyra KTN	1 015 000 (ev halvår)
Budget totalt	3 515 000
Återstår	100 000

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 30 augusti 2023
- Bilaga 1, Utredning om 4H-gård på Linnés-Sävja
- Bilaga 2, Uppsala Länsförbund Sverige 4H ansökan om bidrag till ny 4H-gård

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Utredning

Datum:
2023-08-30

Diarienummer:
KTN-2023-00498/KTN-2023-00499

Handläggare:
Runa Wendle

Utredning om 4H-gård på Linnés- Sävja

Innehåll

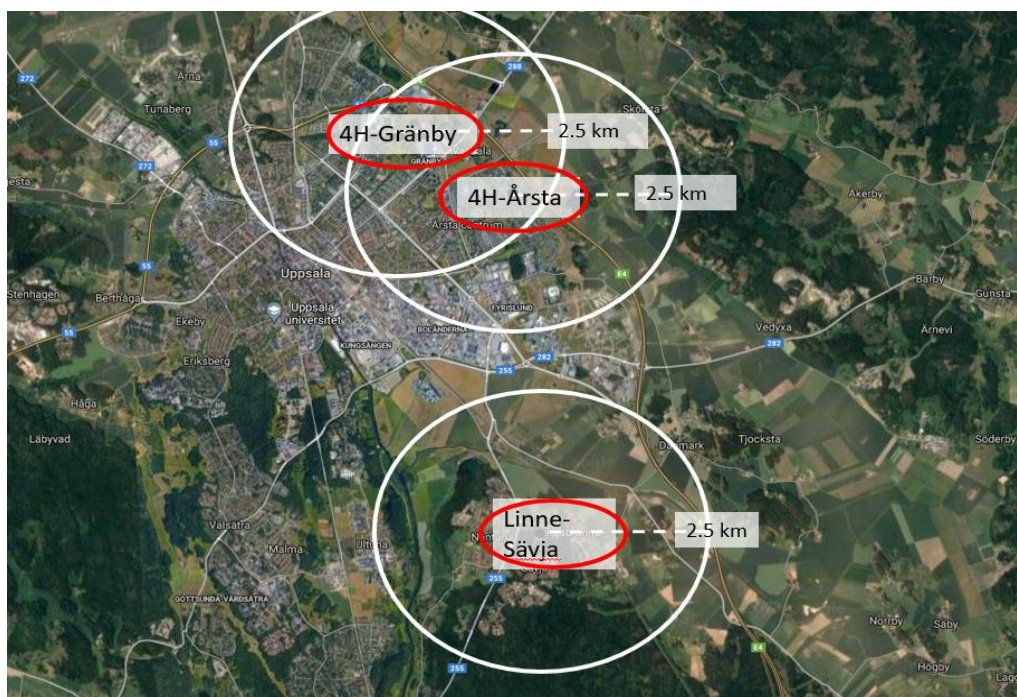
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte.....	4
Information om Linnés Sävja	4
Beskrivning lokaler	4
Linnés Sävja som en destination	5
Berörda av ny 4H-gård på Linnés Sävja.....	5
Intressentanalys	5
Målgrupper	6
Frågeställningar	6
Fastighetsrelaterat	6
Verksamhetsrelaterat	6
Återrapport utredning och projektering.....	6
Verksamhet.....	7
Västra flygeln	7
Projektering.....	7
Kostnader.....	8
Hyra av lokal	8
Bidrag till föreningen för investeringar och drift.....	8
Bidrag till investeringar i ny 4H-gård på Linnés Sävja	8
Bidrag till investeringar på befintliga 4H-gårdar	9
Bidrag till drift på Linnés-Sävja – verksamhetsbidrag på helår.....	9
Uppskattad tidplan.....	10

Inledning

I detta dokument informerar förvaltningen om hur långt man har kommit i arbetet med att utreda och samtidigt förbereda för en 4H-gård på Linnés-Sävja.

Bakgrund

I Uppsala finns det idag två 4H-gårdar i nordöstra delen av staden. Det har under perioder förts diskussioner om en till 4H-gård i södra Uppsala. Dessa diskussioner har dock inte mynnat ut i något konkret projekt inom den kommunala förvaltningen. I samband med att fastighetsstaben tillsammans med förvaltningen under våren 2021 sonderade möjligheten att utveckla Linnés Sävja kom en 4H-gård upp som ett förslag. Efter presentation för kulturnämndens ordförande återkom politiken med förslag på två nya 4H-gårdar i södra Uppsala, varav en på Linnés Sävja. Satsningen finns finansierad i mål och budget 2023 med 3,6 miljoner kronor med målsättningen att det skulle räcka till två nya 4H-gårdar. Utredningen visar att det i princip räcker till en ny 4H-gård.

Karta över relationen befintliga 4H-gårdar i Gränby och Årsta och ny 4H-gård på Linnés Sävja.

Det finns även osäkerhet kring framtida driftskostnader för befintliga 4H-gårdar som måste tas i beaktande. 4H-gårdarna i Gränby och Årsta är i form av jordbruksarrenden, och det innebär att föreningen arrenderar gårdarna till en relativt låg summa direkt från mark- och exploatering, men att föreningen då också är ansvariga för att underhålla gårdarna. Både tidigare ansvarig på mark- och exploatering och ansvarig handläggare på förvaltningen har konstaterat att en 4H-gård rimligtvis inte kan likställas med ett kommersiellt jordbruk. Föreningen säger själva att de inte har kunskap och resurser för att underhålla ekonomibyggnaderna. De kan inte skicka upp ex ideella krafter på ett ladugårdstak. Sedan några år tillbaka finns det därför att utredningsuppdrag i kulturnämndens lokalförsörjningsplan, som inte är påbörjat, men som går ut på att se över driften av de befintliga gårdarna. Intentionen är att undersöka möjligheten att lägga över alla byggnaderna i kommunal drift, där kulturnämnden hyr in dessa av kommunstyrelsen/fastighetsstaben för att i nästa steg upplåta dem åt

föreningen för 4H-gårdsverksamhet. Det innebär att föreningen skulle kunna koncentrera sig på att bedriva verksamhet, ta hand om djuren erbjuda pedagogisk verksamhet och fritidsverksamhet för besökare. En ny lösning för drift av befintliga gårdar innebär en kostnadsökning som måste tas med i beaktande när kommunen vill satsa på nya gårdar.

I denna utredning och förberedelse för ny 4H-gård på Linnés Sävja har ingången varit att kommunen äger gården och att de sedan upplåts till föreningen via kulturnämnden. På sikt vore det dock bra om vi hade samma lösning för alla 4H-gårdar.

Syfte

Att i samklang med Linneminnet och kulturmiljön på Linnés Sävja och i samverkan med Uppsala läns 4H undersöka möjligheten samt förbereda för en 4H-gård på Linnés-Sävja.

Information om Linnés Sävja

År 1758 köpte Carl von Linné lantegendomarna Sävja och Hammarby. I Sävja kunde Linné arbeta ostörd.

Linnés Sävja är ett byggnadsminne och skyddat av Kulturmiljölagen, KML (1988:950, kap 3) Dnr 221-2734-94. Byggnadsminnet berör fram för allt Linnéhuset, men även hela skyddsområdet. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas. Ej heller får inom skyddsområdet vidtas sådana åtgärder med mark, vegetation och bebyggelse att områdets karaktär förvanskas. Ekonomibyggnaderna ingår i en bebyggelsestruktur som kan härledas tillbaka till 1700-talet och är viktiga att bevara.

Beskrivning lokaler

Kartbild över befintliga byggnader på Linnés Sävja

Uppsala kommun äger idag hela fastigheten som består av följande hus:

1. Linnéhuset
2. Östra flygeln
3. Västra flygeln
4. Drängstugan
5. Förrådshus
6. Lada/stall inklusive loft
7. Fårhus
8. Linnés kammare

Det som i dagsläget är intressant för en kommande 4H-gård är västra flygeln (3) samt ekonomibyggnaderna förrådshus (5), lada/stall inklusive loft (6) och fårhus (7). På sikt skulle även drängstugan (4) kunna bli en del av 4H-gården. Planen är att föreningen kommer att ha personalutrymmen i västra flygeln med ett eget kontorsrum, men i övrigt samnyttja kök och mötesrum med andra föreningar och kultur- och fritidsverksamheter.

Linnés Sävja som en destination

Parallellt med etableringen av 4H-verksamheten har förvaltningen ett uppdrag att tillsammans med Destination Uppsala ta fram ett förslag till platsutveckling av hela Linnés Sävja. Förslaget kommer att presenteras för kulturnämnden under hösten. I förslaget till platsutveckling har identifierats att en samlad utveckling i kommunal regi i samverkan med näringsliv och föreningar skulle innebära, att utöver möjligheten att kunna erbjuda 4H-verksamhet i södra Uppsala, också kunna erbjuda utvecklad tillgång till Linnéminnet som del i Linnés Uppsala, ökad naturpedagogisk verksamhet i en historisk miljö i de växande sydöstra stadsdelarna samt möjliggöra för en entreprenör att driva café/restaurangverksamhet i unik miljö. En sådan utvecklingsatsning skulle öka den kulturella närvaron i de sydöstra stadsdelarna och utveckla en genom århundrandena etablerad och viktig plats för närsamhället med fokus på hållbarhet, kunskap och innovation.

Berörda av ny 4H-gård på Linnés Sävja

Intressentanalys

- Barn och unga i sävjaområdet
- Föreningen Uppsala läns 4H
- Befintliga aktörer på Linnés Sävja
  - Danmarks hembygdsförening
  - Bryggeriföreningen
  - Arrendator
- Grannar till Linnés Sävja
  - Sävja kyrka
  - LSS-boende
  - ICA
- Länsstyrelsen
  - Djurparkstillstånd
  - Kulturmiljö

- Uppsala kommun
  - Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen (IFN kansli, KTN kansli, Uppsala konst och kulturarv, Fritid Uppsala)
  - Kommunledningskontoret (Fastighetsstaben)
  - Stadsbyggnadsförvaltningen (Mark- och exploatering, Gata park)

Målgrupper

- Boende i Sävjaområdet
- Barn/ungdomar/familjer
- Skolor och förskolor
- Äldreboenden och LSS-boenden

Frågeställningar

Fastighetsrelaterat

- Vilka lokaler behöver föreningen tillgång till för sin verksamhet
- Vilka marker behöver föreningen tillgång till för sin verksamhet
- Hur gör vi med parkering
- Hur kan lokal och mark nyttjas ur ett kulturmiljöperspektiv? Finns det några restriktioner?
- Vilka åtgärder behöver göras i byggnader och utemiljö
- Hur skulle ett hyresavtal kunna tecknas mellan KS och KTN
- Hur kan västra flygeln samnyttjas, vem ansvarar för vad (bokning, nycklar mm)

Verksamhetsrelaterat

- Ska KTN hyra ut lokaler till föreningen eller upplåta genom nyttjanderättsavtal?
- Vad behöver föreningen i bidrag för att kunna ha en 4H-gård på plats
- Kan föreningen få bidrag för investeringar i djur mm?
- Vad krävs det totalt i budget för en 4H-gård på Linnés Sävja
- Vilka eventuella politiska beslut behöver fattas?

Återrapport utredning och projektering

Föreningen har fått ett särskilt projektbidrag för att anställa en projektledare för uppstart av ny 4H-gård. Den initiala utredningsfasen visar att det är fullt möjligt att bedriva en 4H-gård på platsen. Föreningen planerar för att ha djur i den gamla stallbyggnaden, fårhuset samt förrådet. Projektet är dock komplext då åtgärder måste stämmas av både gällande kulturmiljö med länsstyrelsen samt tillstånd för allmän förevisning av djur. Även bygglov kan komma att krävas för vissa insatser.

Fastighetsstaben tillsammans med förvaltningen har rådgjort med miljöförvaltningen kring allergener, och har fått klartecken och att det är möjligt att ha en 4H-gård på Linnés Sävja och använda befintliga hagmarker för betande djur.

Verksamhet

Den djurrelaterade verksamheten som planeras på Linnés Sävja i 4H:s regi är att hålla hästar (ca 4), getter (ca 5–10), får (ca 5–10), kaniner (ca 10) och höns (ca 5–10) på gården. För att hålla djuren behöver föreningen kunna förvara foder, strö och utrustning.

4H planerar även för olika aktiviteter för barn och ungdomar såsom djurkurser, hästverksamhet i mindre skala, ponnyridning, och dagläger på skolloven. 4H kommer även att ta emot skol- och förskoleklasser för att delta i aktiviteter kopplade till djur och naturpedagogik.

4H bedriver öppen klubbverksamhet för barn och ungdomar. En 4H-klubb är en självständig organisation som är knuten till gården, där ungdomar själva sitter i styrelsen och planerar klubbens aktiviteter och sin fritid. För klubbens verksamhet behövs en lokal där barn och ungdomar kan vistas, umgås och ha möten.

Föreningen kommer att ha anställd personal på plats för att bedriva verksamhet motsvarande två heltidsanställda och en deltidsanställd. Det innebär behov av personalutrymmen som omfattar omklädningsrum och dusch, kök, mötesrum och kontorsplatser.

Föreningen planerar att samverka med övriga aktörer på Linnés Sävja som exempelvis Danmarks hembygdsförening samt med förvaltningens verksamheter inom naturpedagogik (Naturskolan och Biotopia).

Västra flygeln

I byggnaden kommer 4H ha ett eget rum för kontor, där de ska ha två skrivbordsplatser samt skåp/hyllor för förvaring av kontorsmaterial. Köket kommer att användas som personalkök, men ska även kunna användas av föreningar som bokar mötesrummen, se mer nedan. 4H:s personal kommer att ha personalingång via egen entré som vetter mot ekonomibygnaderna.

Hela huset utom kontorsrummet kommer att samnyttjas. Föreningar, inklusive Uppsala läns 4H, kan boka de två mötesrummen för olika typer av möten, föreläsningar, konstutställningar och aktiviteter.

Föreningar som bokar mötesrummen kan använda köket för att göra enklare fika. Besökare till mötesrummen använder den stora huvudentrén mot Linnégårdens tun.

De främsta användarna av mötesrummen blir troligtvis 4H och Danmarks hembygdsförening. Andra användare kan vara förvaltningens egna verksamheter som har pop-up verksamhet för allmänhet/barn i huset så som Biotopia och Naturskolan.

Hur verksamheten ska bedrivas i Västra flygeln, och vem som ansvarar för vad, kommer att fortsätta utredas under hösten 2023.

Projektering

Under våren 2023 har fastighetsstaben genomfört en projektering av 4H-gård på Linnés-Sävja. Målsättningen med projektet är att ta ekonomibygnaderna i bruk för att skapa en bättre möjlighet för kontinuerligt underhåll med hänsyn tagen till kulturmiljön, samtidigt som 4H och dess verksamhet också skapar ett mervärde för

allmänheten. Fastighetsstaben har avsatt 500 000 kronor för mindre renoveringar samt 4,5 miljoner kronor för verksamhetsanpassning av Linnés Sävja som 4H-gård.

För att klara alla myndighetskrav och tillståndsansökningar har projektet anlitat konsult för ritningar, djurhållning samt kulturmiljö. Man har tagit fram bygglovshandlingar och enklare bygghandlingar. En antikvarisk rapport har tagits fram.

Föreningen har skickat in ansökan om allmän förevisning av djur som sedan kompletteras med reviderade handlingar/ritningar. Ansökan om tillstånd till ändring av byggnadsminnen tillsammans med den antikvariska rapporten är även den inskickad till länsstyrelsen och kommer kompletteras i augusti/september när man slutgiltigt har fastställt fasadpåverkande åtgärder i form av myndighetskrav (brand och ev tillgänglighet), ventilation och arbetsmiljö.

Kostnader

Hyra av lokal

Fastighetsstaben har tagit fram ett förslag på hyresavtal med kulturnämnden. Tanken är att kulturnämnden blir förstahandshyresgäst gentemot kommunstyrelsen/fastighetsstaben och att kulturnämnden i sin tur upplåter ekonomibyggnaderna och del av västra flygeln till föreningen för en 4H-gård.

I förslaget till hyresavtal med kommunstyrelsen ingår västra flygeln (3) samt ekonomibyggnaderna förrådshus (5), lada/stall inklusive loft (6) och fårhus (7).

Hyresavtalet föreslås tecknas på 10 år med en grundhyra på 501 000 kr/år samt tillägg för verksamhetsanpassningar om 514 164 kr/år. Totalt 1 015 164 kr.

Till hyresavtalet ska det kopplas ett nyttjanderättsavtal med föreningen, som speglar hyresavtalet och där det tydligt framgår vem som ansvarar för vad och vem som äger vilka inventarier. Motivet att upplåta lokalerna med nyttjanderätt är för att upplåtelsen sker i nära samverkan med förvaltningen där delar av den uthyrda fastigheten, västra flygeln, ska samnyttjas mellan föreningen 4H, andra föreningar och förvaltningen. Kommunen har även intentionen att fördjupa samverkan i form av ett Idéburet offentligt partnerskap med föreningen där de upplåtna lokalerna blir en viktig del i samverkan och kommunens åtaganden. När förvaltningen har undersökt frågan med andra kommuner visar det sig dessutom att flera (Salem, Botkyrka och Kalmar) upplåter 4H-gårdar till den lokala 4H-föreningen utan kostnad.

Bidrag till föreningen för investeringar och drift

Föreningen blir ansvarig för driften av 4H-gården som till största del sker med bidrag från kulturnämnden.

Bidrag till investeringar i ny 4H-gård på Linnés Sävja

Inför uppstart behöver det ske investeringar i både djur, arbetsverktyg, möbler, inredning och övrig utrustning. Föreningen uppskattar investeringsbehovet till 1,2 miljoner kronor. Av detta belopp är 430 000 kr avsatt för inköp av djur samt utrustning som är direkt relaterad till djurhållningen. Resterande 770 000 kr är kostnader för att

upprätthålla en god arbetsmiljö, investeringar i fordon och utrustning som krävs för att bedriva en gård och investeringar i utrustning för att skapa en välkomnande och tillgänglig besöksmiljö.

Förvaltningens förslag är att föreningen beviljas ett bidrag för investeringarna på årets budget för uppstart av ny 4H-gård på Linnés-Sävja och att det därmed är föreningen som gör investeringarna och äger djur och inventarier kopplade till 4H-gården.

Bidrag till investeringar på befintliga 4H-gårdar

Föreningen vill investera i mer grön energi och uppvärmning på befintliga 4H-gårdar i Gränby och Årsta. Att investera i solceller bidrar till ett mer hållbart samhälle samtidigt som det kan minska den ekonomiska sårbarheten på sikt genom att variationer i elpriser inte lika kraftigt påverkar verksamheten. 4H vill även se över om det finns mer resurseffektiva sätt att värma upp byggnaderna och utreda möjligheten att fysiskt anpassa gårdarna för att öka tillgängligheten, exempelvis genom att anlägga stigar som underlättar framkomlighet med rullstol och barnvagn eller göra anpassningar på stallbyggnader.

Fordonsparkerna, som utgör en central del för att upprätthålla god djurhållning på gårdarna, brister idag i sin funktion. Fordonen används för uppgifter såsom att transportera vatten till djur, ta djur till veterinärbesök, genomföra mobil verksamhet, köpa in foder eller klippa gräsmattorna. 4H:s fordon har de senaste åren drabbats av återkommande problem som kräver kostsamma och tidskrävande reparationer. Det påverkar direkt den dagliga driften och verksamheten när fordon blir stående på verkstäder under långa perioder. Det är därför nödvändigt med nya investeringar i 4H-gårdarnas utrustning.

En uppskattning av investeringsbehovet är 1 276 300 kr. Förvaltningen föreslår ett bidrag om 1 200 000 kr på 2023 års budget.

Bidrag till drift på Linnés-Sävja – verksamhetsbidrag på helår

Föreningen uppskattar att behovet av verksamhetsbidrag för drift av 4H-gården på ett år är 2 500 000 kr. Då har föreningen räknat med initiala intäkter på 222 000 kr. På årsbasis behöver därmed föreningen 4H få ett bidrag om 2 500 000 kr från Kulturnämnden vilket finns finansierat i *Mål & budget 2023 med plan för 2024–2025*.

För att kunna påbörja förberedelsearbetet önskar föreningen anställa personal från 1 november 2023. Personalen kommer till en början att arbeta på Gränby och Årsta 4H-gård för att lära sig om verksamheten samtidigt som de förbereder för ny 4H-gård och sedan succesivt flyttar över till den nya 4H-gården på Linnés-Sävja framåt sommaren 2024.

Det behövs därmed ett mindre bidrag för drift från 1 november 2023 som då föreslås gå på 2023 års budget, samt ett beslut om utökat verksamhetsbidrag för 2024 om 2 500 000 kr.

Förslag budget samt fördelning av bidrag

Förslag hantering budget 2023	
Bidrag till föreningen	Summa kr
Investeringar i befintliga 4H-gårdar	1 200 000
Investeringar för ny 4H-gård	1 200 000
Drift/ny personal	300 000
Totalt	2 776 300
Tidigare utbetalat bidrag för projektledare	882 000
Totalt 2023	3 582 000
Budget 2023	3 600 000
Återstår	18 000

Förslag hantering budget 2024	
Bidrag	Summa kr
Verksamhetsbidrag till drift	2 500 000
Totalt:	2 500 000
Omkostnader hyra KTN	1 015 000 (ev halvår)
Budget totalt	3 515 000
Återstår	100 000

Uppskattad tidplan

Augusti 2023	Komplettering av ansökan om allmän förevisning av djur
Augusti 2023	Komplettering av ansökan om tillstånd till ändring av byggnadsminnen
September 2023	Ev bygglovsansökan
28 september 2023	Kulturnämnd – Beslut om igångsättning samt beslut om verksamhetsbidrag och bidrag till investeringar till föreningen Uppsala 4H
Oktober 2023	Byggstart
Juni 2024	Slutbesiktning
Sommaren 2024	Uppstart 4H-gård

Ansökan om bidrag för 4H-verksamhet 2023 samt 2024

Bidrag för drift

Uppsala 4H:s främsta mål är att skapa en inkluderande och tillgänglig verksamhet för alla barn och unga, med ett starkt fokus på hållbarhet, särskilt ur ett socialt och ekologiskt perspektiv. Vi tar emot många barn och ungdomar i vår verksamhet och vi strävar hela tiden mot att nå fler och nya målgrupper och på detta sätt driva ett aktivt inkluderingsarbete mot unga.

Under 2023 har vi lyckats ge över 1500 barn en rik och meningsfull fritid. Vi har erbjudit över 60 st barn kostnadsfria platser på våra sommarläger, och anordnat gratis drop in-aktiviteter på 4H-gårdarna. Vi har arbetat med uppsökande och mobil verksamhet för att nå barn och unga som inte naturligt hittar till oss och tar del av vår verksamhet idag.

Under de senaste åren har vi framgångsrikt erhållit finansiering för sådana satsningar från externa finansiärer. Det medför dock en betydande osäkerhet och sårbarhet att förlita sig på projektmedel, då besked ofta kommer nära inpå genomförandet vilket gör det svårt att planera verksamheten och personalresurser då besked om tilldelning ofta kommer tätt inpå genomförandet.

Som ideell förening, vars mål är att upprätthålla en balanserad budget utan överskott för svårare tider, ställs vi inför en betydande sårbarhet under perioder med hög inflation, samhällskriser och klimatförändringar. Dessa faktorer resulterar i direkt ökade kostnader för verksamheten, exempelvis för foder och el. För att kompensera för de ökade kostnaderna behöver 4H generera ytterligare intäkter. Det sker genom ökad avgiftsbelagd verksamhet vilket i slutändan belastar barnen och ungdomarna i kommunen som inte på jämlika villkor kan ta del av verksamheten.

Med ett driftsbidrag som täcker de grundläggande kostnaderna för djur och gårdsdrift kan föreningen fortsätta att söka extern finansiering för utveckling av verksamheten för att kunna erbjuda kostnadsfria aktiviteter, nå nya målgrupper, hjälpa barn och unga att påverka sin egen fritid, stärka kunskapen om demokrati och utveckla verksamheten för att bättre nå vårt syfte.

Bidrag för drift:

- Löpande kostnader för djur: exempelvis foder, utrustning, veterinär, strö mm
- Kostnad för personal: exempelvis lön, sociala avgifter mm
- Verksamhetskostnader: exempelvis el, vatten, renhållning, fordon, aktivitetsomkostnader

Bidrag för investeringar i ny 4H-gård

För att etablera en ny 4H-gård på Linnés Sävja krävs flertalet investeringar. Det gäller exempelvis inköp av djur, fordon och utrustning som krävs för att bedriva en kvalitativ verksamhet där barn- och unga får inflytande över sin egen fritid.

4H är en ideell förening som strävar efter ett balanserat resultat utan vinst eller överskott. Detta innebär att föreningen inte har tillräckliga resurser för att själv genomföra de nödvändiga investeringarna vid uppstart av en ny 4H-gård, då intäkter

inte ska sparas från tidigare år och vi redan idag är beroende av flera intäktskällor för att få den befintliga verksamheten att gå runt.

Den uppskattade kostnaden för dessa investeringar uppgår till 1,2 miljoner kronor. Av detta belopp är 430 000 kr avsatt för inköp av djur samt utrustning som är direkt relaterad till djurhållningen. Resterande 770 000 kr är kostnader för att upprätthålla en god arbetsmiljö, investeringar i fordon och utrustning som krävs för att bedriva en gård och investeringar i utrustning för att skapa en välkomnande och tillgänglig besöksmiljö.

Bidrag för investeringar i ny 4H-gård:

- Kostnader för djur: exempelvis inköp av djur och utrustning mm
- Kostnad för personal: exempelvis arbetsutrustning, arbetskläder, datorer mm
- Verksamhetskostnader: investeringar för att skapa en trevlig besöksmiljö, klubbverksamhet mm

Personal

När 4H växer behövs mer personal. Tre tjänster planeras att tillsättas i samband med starten av Sävja 4H-gård. Det är gårdspersonal till Sävja 4H-gård samt en redovisningsekonom som ska stötta samtliga enheter inom Uppsala läns 4H (Gränby 4H-gård, Årsta 4H-gård, Sävja 4H-gård och länskansliet).

Bidrag till investeringar i befintliga gårdar

Våra befintliga 4H-gårdar har gjort stora satsningar de senaste åren när det gäller att erbjuda en högkvalitativ och tillgänglig verksamhet. Genom projektfinansiering har 4H-gårdarna i Gränby och Årsta kunnat utvidga sin verksamhet och tillhandahålla fler kostnadsfria aktiviteter. Att arbeta med ett ännu starkare fokus på tillgänglig och säker barn- och ungdomsverksamhet är resurskrävande, samtidigt som gårdarna har drabbats starkt negativt av allmänna prisökningar, med stigande kostnader för el, foder och drivmedel. Genom medel till investeringar vill 4H satsa på följande områden:

Investeringar i fastighet och mark

4H vill undersöka möjligheten att investera i mer grön energi och uppvärmning för enheterna. Att investera i solceller bidrar till ett mer hållbart samhälle samtidigt som det kan minska den ekonomiska sårbarheten på sikt genom att variationer i elpriser inte lika kraftigt påverkar verksamheten. 4H vill även se över om det finns mer resurseffektiva sätt att värma upp byggnaderna. 4H vill också utreda möjligheten att fysiskt anpassa gårdarna för att öka tillgängligheten, exempelvis genom att anlägga stigar som underlättar framkomlighet med rullstol, barnvagn mm eller göra anpassningar på stallbyggnader.

Investeringar i fordon

Fordonsparkerna, som utgör en central del för att upprätthålla god djurhållning på gårdarna, brister idag i sin funktion. Skälet är att de inte har uppdaterats på många år och slits mycket i den dagliga driften. Dessa fordon används för uppgifter såsom att transportera vatten till djur, ta djur till veterinärbesök, genomföra mobil verksamhet,

köpa in foder eller klippa gräsmattorna. 4H:s fordon har de senaste åren drabbats av återkommande problem som kräver kostsamma och tidskrävande reparationer. Det påverkar direkt den dagliga driften och verksamheten när fordon blir stående på verkstäder under långa perioder. Det är därför nödvändigt med nya investeringar i 4H-gårdarnas utrustning.

Bidrag till investeringar i befintliga gårdar

- Investeringar i fastighet: exempelvis solceller, byta värmesystem, måla om fasader, anlägga grusgångar, bygga om lokaler för bättre tillgänglighet mm
- Investeringar i fordon: exempelvis fyrhjuling, gräsklippare, bil mm

Kostnadspost	Kostnad	År	Kommentar
Investeringar ny 4H-gård	1 230 000 kr	2023	Investeringar i djur, utrustning och fordon som behövs för att bedriva verksamheten.
Investeringar i befintliga 4H-gårdar	1 276 300 kr	2023	Investeringar i de befintliga gårdarna Gränby och Årsta 4H-gård.
Personal	330 000 kr	2023	Två tjänster på Sävja 4H-gård som introduceras, läras upp och hjälpa till med förberedelsearbetet på 4H samt en ny tillsatt ekonomtjänst som ansvarar för redovisning och bokföring för enheterna.
Drift av ny 4H-gård	2 500 000 kr	2024	Kostnad för drift av Sävja 4H-gård under 2024.
Totalt	6 236 300		